

Es més fàcil conèixer la veritat. Els drets individuals són imprescriptibles, inalienables i intransmissibles. Legislar la llibertat sense pretendre garantir-la, és cometre atacs contra ella. La llibertat propiament dita s'obté comença la llibertat s'obté. És lleit, donchs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. La resignació que predica les religions no és més que la fórmula del engany ab que s'ha pretès perpetuar la injustícia social en lo món. Les religions són causes d'abhorro que vintades de la estafa d'admetre capitals en la terra, assegurant pagar crecutes interessos al col.

LA TRAMONTANA defensa 'ls principis liberals més avançats, sense atencions de cap mena. La TRAMONTANA és antireligiosa de totes les religions, perquè totes són igualment dolentes y depressives per la dignitat y la intel·ligència humana. La TRAMONTANA es política defensa sempre al més adelantat contra 'l més recalcitrant, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi 'l mode de ser del productor, eviti supèrflits al capitalisme. La TRAMONTANA no està aliada a cap partit, servint los interessos generals de la llibertat sense comprometre al preocupacions de cap mena.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA es lo periòdic que s' publica en idioma català més avansat en idees polítiques, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 peseta trimesstre.— Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan por adelantado

ADMINISTRACIÓ: carrer de Popent, 1, 1.º: BARCELONA
Pels pagos s' admeten llibranças del Giro Mútuo, lletres de llull cabot y sellos de 15 céntims. No s' admeten llibranças especials de periòdichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims.— 30 exemplars, 1 pes.
Surt a llum puntualment cada divendres

¡¡JA HA SORTIT!!

Almanach de La Tramontana

per a l' any 1892

AB LO

CALENDARI CIVIL

Preu

1

ralet

Se ven
per
tot arréu

Colecció de treballs literaris de tota mena, escrits per lo més granat de la gent desca-misada ab ilustracions dels més reputats artistes partidaris de la emancipació del poble y contraris de las farsas religioses.

Noja, fortifica, tren la llana y la conciencia

LOS PARTITS SOCIALISTES ESPANYOLS

Y V. ÚLTIM

PROCEDIMENTS Y RELACIONS ENTRE ELLS

Pera arribar al fi de la tasca que 'ns havem proposat ab la publicació d' aquests articles, ja no 'ns falta més que anar a veure los procediments d' cada un dels dos partits senyalats tindria d' enmotillar sa conducta y las relaciones que l' un ab l' altre tindria de sostenir.

Y com tots aquests estudis los havem basat en patrocinor lo que creyem convenient al general de la classe obrera y no al interès particular de cap partit, farem també lo mateix en lo que 'ns falta que dir y analisar.

Los procediments del partit anarquista, a nostre entendre, han d' inspirarse en tal noblesa de sentiments y severitat de conducta, que sols una ferma convicció de la justicia de las ideas acráticas pot inspirarlos. Significant l' anarquisme la abolicion de todas las gerarquias y la transformacion de todas las instituciones actuales, té de comensar l' anarquista per ser l' apóstol desinteressadíssim d' aquestas ideas, disposantse sempre al sacrifici per ellas sens esperar més recompensa que la propia satisfacció y l' aumenat dels adeptes per son ideal que ab sa conducta anirà sens treva conquistant. Resulta, donchs, que 'ls ambiciosos pera figurar y 'ls debils pera resistir no tindran son centre en l' anarquisme, sino en lo partit autoritari socialista.

Desde l' moment, seguint proclamant la política demoleidora, lo partit anarquista no tindria de pendre may la més petita part en las funciones del Estat, fugint de formar part de todas sas corporaciones. Lo camp de batalla del anarquisme, interin s' espera la Revolució social, tindria de ser la ploma y la paraula y lo exemple, a fi d' organitzar poderosas forzas pel dia que los necessari son empleo en la transformacion de la societat, ponant sempre y en todas parts de relleu la injusticia de la base social de avuy y la indispensable necessitat de transformarla.

Pera fer aixó, desde la cátedra al meeting, del ateneu al periódich, del taller al casino, de la familia a la societat de resistencia, tots los terrenos son bons, y en tots ellos los anarquistas poden y deuen propagar sas ideas sens debilitar ni atenuarlas de cap mena, procurant sempre ferlas simpáticas a sos adversaris més interesats y admirables pels que no hi tenen preconcibut interés en contra, que tot aixó pot fer ab relativa facilitat lo convenent é ilustrat propagador de la idea acrática.

Y respecte a las relaciones que l' partit anarquista tindria de sostenir ab l' autoritari, entenem que haurian de ser de espontánea cordialitat y de compenysisme, si be may de fusió ni confusió en las ideas. De la mateixa manera que no podem patrocinor que l' partit autoritari siga anti-anarquista, tampoch podríam desijar que l' anarquista los contrari del altre, sino extra d' ell, quedant tots dos en igualtat de circunstancias en aquest punt.

Essent comuns los ideals del un y del altre en la part relativa a las negacions de las bases de la actual societat, entenem que todas sas més grans energias se tindrian d' emplear en combatir los males presents, y no gastarlas inútilment en llyuats intestinas que sols favoritzen al comú enemic.

Passém ara als procediments que creyem propis del partit socialista per l' Estat.

La missió d' aquest partit, en materia de procediments, es, a nostre entendre, disputar la inmediata als poders constituïts dintre del Estat del tant per cent y del capitalisme, ponentse en disposició d' aprofitar en un moment des los organismes actuals pera passar a uns de nous.

Diferenciamos, donchs, en aquest punt essencialment del anarquisme, los dos contemplar y fins alguns cops barrer ab la injusticia actual pera considerarla més de prop y apostillar ab sas debilitats pera millor combatirla dintre d' ellas mateixas.

Y si tingés aquest partit la habilitat intesa, lo insuadet gloriós de connectarse ab la vella societat no més que lo suficiet per combatirla pero may lo bonant pera lincionarse de sos

vicijs y de sa corrupció, l' éxit seria inmens, brillant y prompte.

Mes precisa una vegada més fer constar que tant l' un com l' altre partit socialista dels dos que havem apuntat, pera lograr éxit en sa empresa d' emancipar la classe treballadora, tenen d' enmotillar sa conducta no a gastar sas energias en declararse mutuament la guerra, com avuy se ve fent, sino en combatre ab fermesa al comú enemic y asberse posar d' acord pera reunir forzas contra ell en tots los casos que convinga.

Per aixó havem dit, y ho repetim, que aquest partit autoritari no té d' ésser anti-anarquista per cap concepció, no té may de senyalar-se com contrari del anarquisme, sino que tant sols té d' estar separat, fora d' ell en los actes com a tal partit, pero unit ab ell en las qüestions generals de treball, com practica de la solidaritat, resistencia al capital, relaciones, etc., etc., y pug haventhi interessos comuns en dos partits que tots dos volen emancipar lo treball, té d' haverhi també algo de comú en las ideas y 'ls procediments d' abós mentes un y altre sigan per igual victimas de la injusticia imperant.

Procedint d' aquest modo entenem nosaltres que s' operaria una evolució en la classe obrera, per la que 'ls indiferents, que avuy consultabeixen una majoria espartable, passarian a ser los menos, entrant la majoria del proletariat en la vida activa del socialisme, condició indispensable pera fer algo de profit en la tan desitjada transformació social. Los treballadors menos avanats formarian en lo partit autoritari y 'ls més avanats en l' anarquista, pero formarian entre 'ls dos casi la totalitat de la massa obrera de las grans ciutats y poblacions industrials, y un gran número en los demés punts.

Y si 's té en compte que per las grans empreses generals aniran acordos los dos partits, y que per la may interrompuda evolució de las ideas aniria constantment entrant en l' anarquisme lo més entusiasta y convenent del partit autoritari... (dels la Revolució social tan llyu com se veu ara en que las torras que figuran en los partits socialistas se debilitan empenyant fraticides llyuats entre ellas).

Donchs a evitar aquest mal y a buscarhi lo oportú remey han obehit nostres articles sobre Los partits socialistas espanyols. Y al fecho, donant mostrat d' imparcialitat y demostrant que sabem estudiar las qüestions remonstantes a las serenas esferas de la justicia temim en comparatious factors que formen la suma total del mon en que 'ns trobem, havem procedit per un moment de nostras particulars idees, convenentis que pera discernir en sana filosofia precisa sempre deixar a un recó la villosa vestimenta del sectari, que sempre té d' impedir la elevació a la pura atmósfera de la sociología.

Abans de tancar aquestos estudis, que, a pesar nostre, havem condensat més de lo que volíam, precis fer varias aclaracions.

En primer lloch que nos los ha inspirat la conducta fraticida dels actuals partits socialistas, que uns ab altres se fan una guerra més despiadada que la que cap d' ells fa al enemic comú, lamentant en primer terme la conducta suicida del partit socialista obrer, quin jefe arriba al delirium tremens de deixarse intervenir per un burgés a París pera dirli que «esperava grans resultats de la campanya anti-anarquista que pensava empendre.»

Segonament, que pera fer algo de profit per la classe obrera, precisa acabar ab aquestos sensibils dualismes que existeixen dintre las organizaciones de resistencia y fins dintre d' uns simonios oficis, a consecuencia de la amplicitud guerra que existeix entre 'ls varios partits-socialistas.

Y finalment, que sent condició precisa de la humana naturalesa y fins lley de progrés la diversitat de criteri, havem condensat las conveniencias del socialisme en dues ensitats que, sent diferents sens ser antagónicas, convergen, anant a un mateix punt encor que surtin de distints llochs.

Y si aquestas nostras idees poden ésser combatidas pel fanatich sectari que no més hi veu ab los vidres de color que son partit li ha posat, en cambi estém ben segurs de que todas las personas imparcials, honestes y de conciencia que abigan veure las cosas ab los ulls de la raó, entrarán ab nosaltres sens cap mena de temor ni escrupol.

Donchs qué, ¿poden aspirar a més los anarquistas, per exemple, dintre de la llyuata que avuy sostenen contra l' privilegi, que los que avuy consideran sos enemics, los socialistas no anarquistas, estessin tallats pel patró que havem donat al públich; y ¡qué més podrian voler los socialistas autoritaris reunits en lo partit socialista per l' Estat que havem apuntat, que trobarse ab un sol partit anarquista ben organizat y companyu seu en todas las qüestions y ocasions de llyuata contra l' enemic comú? Donchs aquestas son nostras aspiracions, no per cert acaricadas d' ara, sino de ja fa molts anys, y que un home funest impedí que en una societat tipográfica de Barcelona haviam ja obrert los fonaments pera realisar tal obra.

Lo partit socialista obrer, que may a Espanya ha sigut gran cosa ni ha tingut la importancia a que 'ls aconteixements l' han cridat de poch temps enns, és en més que bonas condiciones de passar a ser nostre partit socialista per lo Estat, sempre que com a premissa reconegui la necessitat de drixer de ser anti-anarquista, que precisament es lo únich que sab ser avuy.

Si ell no ompla aquest bust, en qualsseva circunstancia de las que 's manifestan a propóbit pera determinar la formació de nous partits pot venir lo que proclamí l' socialisme per l' Estat, y llavors eternament errant entre aquest y lo anarquista, restará tota sa importancia condemnada a obtindre 'ls 75 vots de marras en poblacions com Barcelona.

Esperém als periódichs del partit obrer que nos donguin sa opinió sobre aquest punt (y tot lo demés que tingan per convenient respecte a nostras articles) en la seguretat de que no 'ls faltará digna y atenta resposta.

Diguins si crehen d' ó no convenient acabar ab lo dualisme que existeix en las societats de resistencia (de la que n' es gráfica mostra actualment la d' impresors d' aquesta ciutat) y confesin ab la má al cor y l' pensament en la classe obrera si están disposats a no ser enemics més que del capitalisme y de la burguesia y dels partidaris de la actual societat del privilegi y de la usura.

Y a la vegada preguém també als periódichs anarquistas que ho tingan per convenient, digan si, haventhi un únich partit autoritari en las condiciones que havem apuntat, se trobarian d' no disposats a tenirlo com amic, com a company, en las actuals llyuats contra l' enemic comú.

Obtingudas las oportunas respostas, comensarem un' altra serie d' articles sobre las mateixas qüestions.

J. LLUNAS.

Oficina de Montserrat el 21 de Noviembre de 1901.

Distinguidor Lluнас: Recordar segonment lo brillant que un impudent manifestació llyuadora que ab motiu de la inscripció en lo registre civil de mon fill Sorret, va tenir lloch en aquesta vila lo 20 del passat Jolli.

Donchs ab que dit acte de tal modo li va indignar el cervell de caró, que ab una mala púa que no venim de trobar rabes com un agú, y la grifa d' a só amb espigó no tenim cap més punxo per abast extra-vera, ni d' uní el Juyes d' instrucció de Terrasa y presentó un escrit denunciatoriu a mi y a mon amic particular Sorret, com autors y organizadors de dita manifestació, calificada per ell de antireligiosa y... ¡terrificosa, espiritista! y afirmes que haviam escrit los romances de la reliació que tan granjoso meubí, y fet tot el agremient de la mateixa que tant nepa li produhien y tant bonas mossas li proporcionan.

Com es natural y per no perdre la costum, lo lutte embraich molta plich de paper en autos, declaraciones, providencias y demés romances curulescos, y lo circapeli negre, donant una vegada més probas de nos intencions anarquistas, ha posat en lloch tota los media salvajes que ha tingut a má per abastar-nos, crínicament paries.

Per a pagar d' ells, lo Audiencia de Barcelona astute de fusticar que no hi ha lloch a perseguirlos per los delitos de que se ha spoken y en un començament sobersabollí llurament lo yoncora justicia de manifestar lo mat.

Tot revolució començament un llyuata per drixer per lo clericalisme en general y de particular per nostre client-ge, mossen Bagnosons, y un llyuata per nostres anti-religiosos y anti-clericals ideals.

*Si he ben flouit aquest ferdassa!
Ha quedat per lo que es.
Companya fiderosa i fiera, f'Oliva, seguim ab fe y
entusiasmo nostra dell'insuperable ferra cridan: ¡Abéis
las feras clerical! ¡Viva! f' fiera pensament!
Disposi de vos amich*

A. ROSSETER Y GONZALEZ

Santa Bàrbara el Novembre de 1891.

Queridissim amic: Lo dia 26 de Septiembre hi havia un aquera vida un maliet en eminent perill de mort, y el senyor metje, després de prescriure los medicaments que cregut convenient, se dirigi a la muller del pacient, dientli que si no tenia documents arreglats procurava son fèrbi. Allavors la dona avia un bonic del veidor per a que fes lo favor d'asar a confiansa y li pregunta tantament y aquell que son pater (no al el m'entant, may dir aquell que compta una llibreta y que en un moment de mal humor los va cremar exclamant després que perennuoniat a un tal Salero (detañ de la puja y tornada de nos al solch, avay que no es do moneja, pero no a pucar f'ugament, sino a sembrarli). Donchs no, el senyor Pater, com que ja havia despresat la clerat del sacre del dia, se denegá d'obrar que fies després d' haver dit missa al següent dia no hi entrat; comperant aquell home que tal volta seria v' massa fari, va pensar en anar acompanyant de dos test monia y se dirigi de nou a entrar la anterior petició y allavors va dir aquell ane rebollida que autoriza para estar teament a un dels condicions. Ja ho veu, senyor Director, quita mot de cumplir en la seva santa religió.

(No sab, referrit, que l' dia del combragar general nasser se verifica en referri ete dehan cantar lo Miserere y últimament entonar lo Te Deum) y per quin motiu cantaven lo Pange Lingua? pareix meura que un rector olvidi aquestes cosas.

Ja sab que f' aprecia, senyor Director, aquest son amic, que conxi a fondo a la Vicentat d' Alciat.

X

MORUNADA!

La lluna ab ses raigs d' argent
beny l' rich y gran palau
de Sol-Karad-Dilea
en les riberes del sobat.

Columnetes, banerets,
cupules, monestis y estipils,
enlluernan ab son brillu
mostrant que cosen caudals.

Man com tot el son coser, si
l' palau brilla com el so
lo jardí cassa pevor
per sa fonsa y ovorrera.

Al palau s' a la benzola
y veu fies que gorgoliga
y el jardí mita' no la quita
del llit llunya que odola.

Al palau hi ha teatral,
la rila es repetida,
la llor certa sens midu
sent alio una besca.

Sol-Karad dita ab un
gran vellidat a ses companya
celebrant son compleanyia
ab alegria de hoig.

Per jardí no la veu sigat
reta m'atua y f' f' f'
en foch y apardí veu
dos bules hi ha, de segü.

Tres bules que cosen parient,
dos bules que fan l' abiaç,
que 's parien a cosu d' orbe
per si sigat cosu movent.

(Que deuben del Par Ad
m'atua en aquest m'atua.
M'atua recala hi de l' haver
hi ho pugament m'atua.)

No fan m'atua, foch a poch,
acomunli sens m'atua,
M'atua quietu, cuidadu
no am'atua ab un roch.

Quatre bules es un m'atua,
O una dos am'atua
o dos am'atua m'atua
maquillat una m'atua.

Com d'adi Karad avay si
es lo feliç i sua vesellu
sensa repicadit la vesellu.
(Volden rebollit Parat.)

Ja hi som, capdado, odilla,
dientli, pariente, cos,
orilla, calma, repic,
apujada y m'atua.

(Res se sent) (Repic se sent
nossa paria, y am'atua
resta en calma colla
perque 'la dem asi al m'atua.)
(Per Ad) Qui es hoia tol
en las nombre' y embollia
y sentor remor fies colla
no es ara m'atua que criminal.

(Am'atua hi som temot!
Presentem' sens recel!
¡Alad del m'atua! ¡Veu!
¡Discutim' lo m'atua!)

—Surto a la llum, si se plau
M'atua la m'atua, m'atua sol

*—¡Buit! ¡buit! ¡buit!
—¿Qué veig! ¡Buenoll!
(Son dos ganes del palat)*

LA MALLA

Ja s' ha operat en la política espanyola la gran traxada de la política conservadora.

Y en Romero Robledo, lo prototipo dels polítics espanyols per sa inconseqüència y sa frescura, ha tornat a las liras del conservadorisme sent al poder, ab la mateixa tranquilidat que l' abandoná l' any 85 quan va passar a la oposició.

Per certs polítics, ó, millor dit, per casi tots los grans polítics, lo gran secret, lo únich que se persegueix, es menjar del presupost. Lo demés son romanços.

Per aiad en Romero se separa dels conservadors quan cauhen y se n' hi torna quan pujau.

Y passa la abrereció de que la m'embre de aquest partit que may li ha traicionat han quedat resagats, y 's quisquilloso, turbulento y traspectu que li han creat conflictes son los que millors premis alcançan.

Es que en política no s' premia may la conseqüència, la virtut ó l' saber, sino la trapacera, la intriga, la inconseqüència y la desfaçat, donantse las distincions y los honors al que s' menja y no al que s' ho merca.

Bona mostra d' aiad es la solució de la darrera crisi.

Y de quin resultat nos alegrém per lo que posa una vegada més de relleu la fama de la política.

Lo diumenje a la matinata no va ser festa per tothom.

Tan plenas no deuria tindre las orellas lo gobernador d' aquesta provincia de la classe de sach (parlant en perad) que per vi se despetata en certes tabernas de fora terme de Barcelona, que l' darrer diumenje a la matinata va ordinar una batida en regla contra varios establiments del Niyor y alguns altre punt, resultant en casi tots ells que lo que la gent creya que eran tabernas eran droguerias, farmacias y laboratoris, quan no fabricas de mala de ventre y salas d' espera dels cementiris.

De fuxina, campexo, polvos de marmol, icit tartaric, aygas de pou y altres debertibles que per set de *birri-bérloqui* se convieran en vi, no s' vulguin m'atua. L' honorable gremi dels envenenadors pública está de dol d' aquesta festa, de quin sentiment ne partidic, també lo noble cos general de tots los lladres honests que escaparan riquetas ab tante bonis medis com los que usen alguns fabricants de vi.

No obstant, m' hi jugaria una vara d' arcaide que a aquestos senyors la ley no 's ferá gran cosa.

Si es que 's arriba a fer algo.

A Barcelona contan que ja está a punt de anar a m'atua las conservadors antics y los as-reformistas que han entrat de poch al camp de las conservas ab una gana com d' empleu de bou.

Res, fies que arribi l' poble ab lo llas y l' cervat, no deixarán de bordar aquestos peses de la política.

S' ha nombret ministre dels quartos d' Espanya a un home de setanta anys.

Seria l' nombrem'ent inspirat el Sr. Cánovas per algun futur irregularizador de la honrada clava de la gent d' ordre, creyent que un home tan vellidat tindría pocas camas pera perseguirle!

Lo d' fimenje passat també nostra plasa de toros fou teatro d' emocions fortes pels aficionados al espectáculo nacional.

Un epasa ab un set en mala part, que potser li comars la vida, un picador ab lo terrat pie de goteras y continuant la funció embenar del cap com el f' tingüet la bogada estera, y un altre torero fent un salt mortal sense trampoll no mo molt malas conseqüencias, descontat lo susto.

Si continán las novelladas per aquest camí, será cuestión d' amar a fer las corridas al cementiri.

Y resultará una diversió fi de sigle, que ara s' estila dir a tot lo extravagent.

Respecte al assumpto de las escolas laicas de la societat La Fraternitat, de la Barceloneta, varios socios nos han remés la següent carta, que inserim' ab gust:

Sr. Director de La TRAMONTANA.

Benvolgut company: Fa tres semanas liyegim en aquest periódich un sociu de «Mal Temps» que conaxara a la societat conservadora La Fraternitat de la Barceloneta per haver comú un acte altamente reaccionari, com es lo treure las escuelas d' ensenyansa liberal que fies ara hevia dingat.

Lo tal sociu caygüt com una bomba sobre dels socis que portaren a cap tal sociu, y tenen rebollida la causa per son peccat que, pera contradiir son contingut embrutaran dessegüit un paper y acompanyen d' un apremet de capitul... s' encotraren a la redacció del seu periódich entregant li document que en lo número passat hemus vist.

(Pera que es lo que demostren los firmants ab tal paper!) Lo soci que voas, senyor Director, ja 's fallera les orilles per lo del primer párrafo, que conxi, següentment, que 's pobres, en lloch de treure estada necessaria un mestre al menos cada un, pero que en materia de ideas encara porten caminadors y gerra de cop.

(Dichos que 's fura fies han d' m'atua resultat! Si resultem'ent no 's hi ha g' m'atua per la trahora he com polidit y dir ab b'na capitalisme per lo fiesya guerra per queuon fells, no haquem perdit per esta causa la g' m'atua de 83 otonos per sociu en cert m'atua, pagó hi haçut mes que, a pesar de las veustas reaccionas que s' arotellera los grates ab los legions en lo de ayoy.

(Que hi ha haçut mala administració! Ab m'atua de v'at reuques generales que se celebren durant lo temps que s' tingueren celebras, no digueren may tal bestia. Aiad ho han de contar als que 's prestaten los vos per fer servir el socio lo proposició que 's destruchió y que com minoria que am'atua respectad tal sociu a pesar dels buerrecs y arbitrariedades comen en aquesta senç.

No fem com ells que quan s' establiren per acord de m'atua mala m'atua, am'atua a los am'atua a d' f' m'atua que 's fan tancar y luego se 's singueren d' exp'ar.

(Que son nos agradas! Y donchs, de quin modo varen pasar los vos v'at d' f' m'atua que 's l' d' f' m'atua m'atua queros y que sense ells el cap dels am'atua no se repetirian m'atua més y aiad que en cap b'na no s' a' havien tractat tots com al passat ab los hi haçut hi Eardia.

De quins details volen que s' entri v'at, per supirer quins han sigut lo treyders y los t' m'atua! Pero, buscadors de rebuor, ¡poter v'at f' m'atua siguer lo de aquella reunió que varen fer previalens l' absolutisme tant com loconvingut, volent que s' v'at aquella proposició sense d' f' m'atua y no detant arcahar a qui no 's comenja següentment per estalvirse de sentir algo més de lo que se 's l' d' f' m'atua.)

¡Dir que v'at am'atua un Centre d' ensenyansa, un v'at v'at d' f' m'atua m'atua m'atua ab fondo d' al' f' m'atua que pertoca clar que l' igual m'atua la com'atua, que el no ho heu es per que un m'atua.

Que tot lo que am'atua m'atua, creient para no ser instrument de ningú! Un m'atua es 's v'at m'atua, pocas pobres.

¡Per dels firmants del m'atua, s' d' f' m'atua un perfil, lo demés al que puia dir que 's han ben pent de relleu en l' perfil que firmans presentas a las seduccions del cíat perfil que el no aneet com'atua de setena ó v'at m'atua ho sembla.

Per si hevim de dir, que 's que firmans, part de la m'atua d' aquesta societat, al' f' m'atua no pot treure en cara no es cap més sin' l' de no haver sigut impedit que 's element reaccionari, s' apoderar de la direcció de la Societat.

J. Planas.—J. Torrelles.—A. B. Homedós.—M. Navarro.—S. Perich.—J. Vidal.—J. Aras.—B. Parí.—H. Marovell.

La conferenciá que 's d' f' m'atua pensar dond en La Llam nostre amich lo catedratic d' aquesta Universitat D. Odón de Bura, resulta brillantissima.

En la impossibilitat de poderne donar en aquest número, per falta d' espay, una petita idea a nostra lliçidors, ho diferim' pera la semana próxima, que en extracte, valenans de lo que 's recordem y de las moltes veus que 's prengueren, trameterém a las columnas de aquest periódich las impresions de tan notable conferenciá.

La societat de Pellayres de Sant Martí de Provensals, establerta en lo carrer de Sant Joan de Malta, n.º 137, pis 1.º, de la v'elina població, demés dissep celebrará una vellida en son local, prenenthi part varios oradors d' aquesta cíat.

La societat de Carreters de Barcelona, també demés, en son local social, celebrará una ve-

llada encaminada a la exposició d'idees que tendeixin a emancipar a la classe treballadora.

Continuán las conferencias páblicas en lo Centre de Lliurepensadors. La Llum, càrter de Ferlandina, no, principal. Demà si vispre ocuparà sa tribuna lo conegut orador C. Lirán, desentortillant lo tema El Cristianisme y la Mujer.

La setmana passada va sorprendre El Productor ab una llarga miscelánea ocupante de nostres articles Los Partits Socialistas Espanyols.

A lo molt que podriem contentarli, nos contentem ab fer constar lo següent:

1.º Que a conseqüència d'algunes malévols interpretacions donades a nostres articles, lo diumenge 15 del corrent anà l'autor d'ells al local ahont està precisament instalada la redacció i administració de El Productor, y en conferencia donada sili explicá son verader significat, acordante en principi suspender tot judici, esperar que fossen tots publicats, y obrir luego discussió sobre ells.

2.º Que, contra lo transcrit, quatre días després El Productor, fomentant la malévola interpretació consignada, ha fet públic lo que no podria ser més que una qüestió de família.

Y 3.º Que l'autor dels mencionats articles no té para qué protestar de la malévola interpretació que a pesar de ses explicacions del dia 15 seguí donant a ells El Productor, presentant a La Tramontana poch menos que com volent fundar un partit nou, porque son bon nom y sa conseqüència estan molt per demunt de las petitesse en mitj de las quals algú sembla que té interés en presentarlo.

A UN RICH

Ditadu tu que en bon' hora al mitj vingoues y disfrutades poch de una riquesta; creus tans que 's escritas en prestans y tens per sa millor lunga cambieras. Tens per cuydar los filis, tendras n, inyeras que sine amo pua ser de sa guapes y ser lo creador de sa perres asocianen ton ten guapes y sa leras. Ab riquissima vestira, be pots vestirse, ab refena de valor, pots adornarse, y ab corras y ca alis pots pasejarte, tona que con el mon des entre erta a u pugar de la mort jamay illuverte.

J. MIA R.

Una monjeta tendra (tenia 17 anys) s' ha escapa del convent de can Jos-ph, de Gracia, saltant una pared de més de regular alçada.

Quan las esposas del Senyor fugen aixis de la casa marital, es senyal segurs de que 'l matrimoni no fita be.

A Cervera va morirse un feligrés catòlic, apostòlic y romá, però que a conseqüència de cert piet que per qüestions d' herencia li havien promogut varios reverents estava arrolnat, per lo qual, a pesar de ses creencias catòlicas, dispone que no volia portar cap capellí al enterro.

Donchs los pecca-herencias y 'ls busca-plets negres no li han perdonet ni en mort aquesta brattada que 'ls ha privet de continuar explotant un alquet més a sa víctima, y li han negat aquella segrada j i en l' enterro un capellot que 's creuha en son camí no volgué descubrire devant d' aquell cadavra que ses companys habian ajudat a ferlo perseguir en vida.

Cristo va dir: «Perdoneuho los nostros deus aitzis com nosaltres perdonem a nostros deutors: pero al dirho no deuria pensar que li sortissen ministres com alguns de Cervera. Y casi 'la de tot arreu.

Nos conta de Sant Feliu del Llobregat que lo rector está que no li ven de cap all porque molta feligrés no li han pagat encara varise gori-goris que li han ha cantar per difunts.

Yat, aquí un cas en que la rabó está de part del rector.

Que un pobre quedi a deure 'l pa, la carn, lo vi, etc., corrent, porque ningún pot estarde de menjar y de beure, pero que 's cometi la tonrada de fer cantar gori-goris para quedarlos a deure, es pitior que sacri de llans.

Deixant apart que no es menor la burrada de ferlos dir ab intención de pagarlos.

A Torrafeta hi ha un rector que ben be que volent senyarse s' ha tret los ulis lo grandisim sabbatansa.

Per las cosas que ell se sab, l' any passat, per la festa major, digué als joves que pagavan la música pel ball y las funcions d' iglesia, que no volia 'ls músics de Guissona, que eran uns laichs, y 'l 's d' Agramunt.

Y vetaqué que aquest any, al arribar la mateixa diada també 'l surt ab igual estirabot, pero ab la diferencia de que s' qui ara no volia per laichs era als d' Agramunt y si volia per cristians als de Guissona, que 's rebutjá per laichs l' any passat.

Y ab tot aixó 'l jovent s' empipá, enjagá a dida al rector, contractá 'ls músics d' Agramunt no més que pel ball y deixá als sants y santas sense que ningún 'ls sonés dintre la iglesia.

Y no es aixó tot. Posat ja 'l poble en la pendent del saludable heretisme que tant be sab prescindir de las morallars de la fe, no acudí ni un de tots los habitants de Torrafeta al acte de la professó, y 'l rector del poble y 'ls capellans de Guissona que hi eran tots, si volgueren professó tingueren de ferals ells treginant los bayarres entremij de grans riellades del poble, que 's divertí a la professó d' aquest any més que ab totes las festas majors celebradas fins a la fetxa.

La música dels laichs segons lo rector la pegá també per tocar La Marseilles, y 'l trágala als ruchs negres no pogué resultar més eloquent.

En certs departaments de Fransa la temps que 's queixan de que se 'ls va despolitant la nació.

Y pera evitar aquesta contrarietat en la que més exalats patriotes no hi saben veure altra cosa que 'l minvament de la carn de canó per mar als alemanys, l' alcalde de Charete ha tít un premi de cent francs per cada una de las donas de sa jurisdicció que durant lo próxim any lloja tinga un fill, sans excepció per casadas, solteras ni viudass.

No sabem si algunas congregacions religiosass femeninas traxen d' aprofitar la ganga.

La Audiencia de Metzanas ha manet procesar al bisbe de la Habana per haver donat ordre a un rector de sa espiritual jurisdicció de que no facilités las partidas de baptisme a ningún que pretingues casarse civilment.

Mé 'n rich jo d' aquest empempeament. Se tractés d' algun periodiste d' oposició, ja fora altra cosa. ' Pero tot un senyor bisbet.

Lo menos que poden fer es tractarlo com si fos desquese y hagúes maistractas cristuras.

Lo clero de Fransa se va arrambant a la república que es un disgust, en son constant afany de treure sempre profit de tot.

Segons manifestan alguns periodíchs de la vebina república, varios ansotamets d' allí han modificat ja la doctrina cristiana, ategintli la idea de que tot bon cristiá té d' anar a votar a qui li mani 'l rector ó 'l bisbe, so pena d' anar a parar a las calderas d' en Pere Boaro per mal elector.

Molt me complauben aquestes coaccions misticas, que cap lley castigará porque ses autors pertencieren a la gent del privilegi.

Peró ajuden molt a desllanagar sis que dubtan.

Y 'ls dubtooses ja son los més en materias religiosas.

Nos dihen de Sant Joan de Palamadé que havent mort una joventeta y havent acordat ses amigs acompanyar la ab música al enterro, ho comunicaren al rector, qui ho trobó molt be, ab la condició de que a n' all de cop li paguesin tant com a tots los músics plegats, y luego arrepleguessen molta diners per mitans a fi de que Deu rebés má prompte a son costat a la difunta.

Aitzó es molt natural.

Cadaquí procura per ell y 'l clero no 's té pas de quedar encerra en aixó de ferse pagar be la feyna.

Lo que aconsello a las feligrés pagunass es que, ja que 'l rector assegura que d' aquest modo la ditassa gosars de la presència de Deu, que no soltin un céntim fins que vinga un certificat del cel acreditant que la agraciada ja ha passat lo forrellat de la gloria.

D' altra manera, podré quedarlas sempre 'l dubte de si han sigut victimas d' un timo mistic.

EPÍGRAMAS

—No es que me' alebi del tema, — deya un dia un capelló. —Soch moit pèrit ab la brema. — Y responí 'l excúit ab floma: —Is ho sabem que sab braxm.

A un home que ven talladas de ciridre, ahí la Mercé li va dir: —Falsime 'n mitja... Y tot seguit li va fer.

Maver

Lo dia que 's va morir la gosera d' un llens clarament yo vaig sentir com se caposa la Maria deva axia, mentre plorava: —Y tot per falta d' un gra! S' ha mort, —quan ara hi passava algun rotó desluat.

Era un vespre que un gepich al sortir de la estació, un canaich, curt de vista creyant ja un hulto al colli... va cridarli d' un tros lluny: —Yoi que 'l puris, senyd! —Quan lo gepich va respondre: —Proc canaich que soch jo! —

En Ricardo, que es un jovent molt ricche y cavare, l' altre dia s' alebava que es un menjador de mena; porque ab un no é capes... de menjarse... joi constellat!

T. PINCUSOVA V.

—La promesa d' en Bernat, —tá moit alta prestació: —De cent pans y en la infracció: juihen a dalt del serret!

R. Araó y Andaró.

XARADA

Una majorlons—cert rector tenie que molt li astimava—que molt li volia. Un día, pobre, que no estava bona lo rectó jácch deya—¿la majorlons? —Qué tens dita, majorlons que 'l puaa? —Vull menjá que mió—d' erde ab carbassa dom tot que m' agrada—som tot que m' alego; aquets des que m' pua—gratímel, t' ho prego. —Vols manera, neya,—un tros de gallina? está moit ho—dars—ma bella Cristina y al menja forsa—tu ferde máde alta porque est moit tres—trahe—in carn se fa falta. —Dom lo que 'l demano—quimé Saldoni, dom lo que 'l demano,—no ague dimoni y si més donareu—que vull, t' escampars donant una truya—d' ou y hostiers.

DONATEU BARTANA.

LOGOGRIFFO NÚMERICH

1 2 3 4 5 6 7 8 E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

R. Costa.

TRENCA GLOSCAS

Formar ab aquestes lletres lo títol de dos dramas catalans d' un mateix autor.

F. ALON

SOLUCIONS

A LAS GARDIAS DEL FUERO VASCO. Xarada.—Ca-ma. Tons de Blanes.—Re-mo-o-o. Ma-tin. Na-to-di. Gomb-dun.—Por peras Perla.

Ep. «Lo Anselmo, Bona de la Dolorosa, a Barcelona.